

S veselým kloboučkem po Gruzii

aneb čekání na Tamadu

28. 9. až 8. 10. 2017

Když jsme plánovali, kam se příště podíváme s veselým kloboučkem, padla volba na Gruzii. I tady musím v krátkosti vysvětlit, proč jsme vybrali právě tenhle kousek světa.

Jeden můj známý, který je profesionálním vojákem a sloužil ve všech možných destinacích, kde se to právě mlelo, působil také v mírových silách na hranici Abcházie, Osetie a Gruzie. Na jedné z přednášek promítal fotky z Gruzie, kam jezdil ve chvílích volna. Když mě ubezpečil, že je to krásná a bezpečná země, ve které navíc žije velmi pohostinný lid, který má nás Čechy dokonce rád, bylo rozhodnuto. Seznámil jsem se svým nápadem Ivana, jenž šéfoval náš minulý výlet na Kubu, kterému se Gruzie taky zamlouvala. Už jsme byli dva, stačilo jen vybrat další parťáky. Oslovil jsem Pištu, se kterým jsem byl před dvaceti lety na Novém Zélandu. Protože jsme tam strávili spoustu společných nocí ve stanu nebo pod širákem, věděl jsem, že je pohodář. Úkol zněl jasně: všichni musí splňovat tuhle podmínku. Ivan přivedl svého kámoše Pedra, který navíc výborně hraje na kytaru. Já jsem ještě doporučil Jirku, se kterým jsem celý mládí jezdil na čundry. Řekli jsme si, že se nám Jiří v sestavě může hodit, protože Gruzie se překládá jako Georgia neboli země Svatého Jiří. No a kdybysme se dostali do nějaký šlamastyky, vždycky jim můžeme nastrčit někoho, kdo se jmenuje jako jejich otčina. A bylo nás pět, jako v Poláčkově knížce.

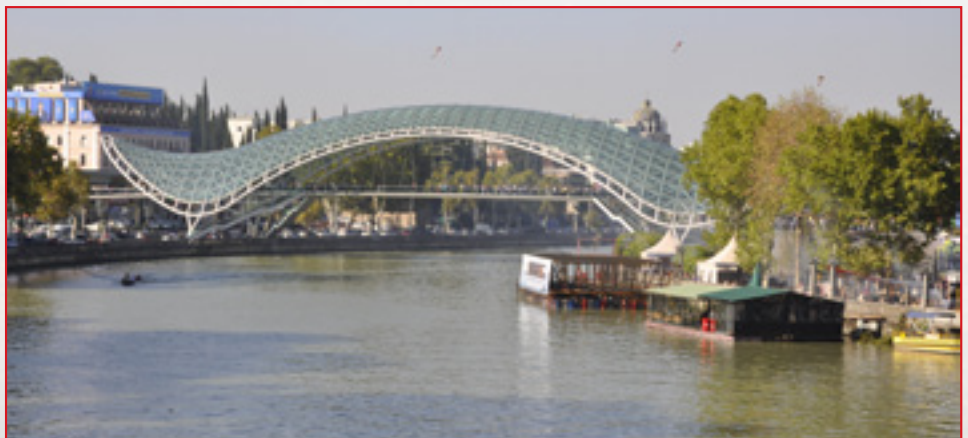
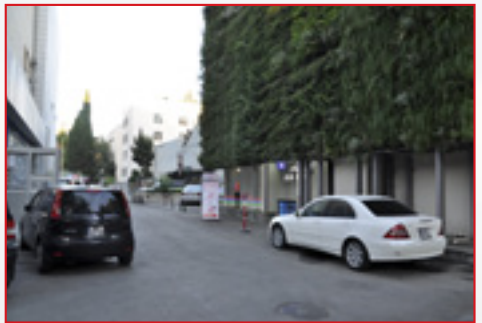
Čtvrtek-pátek, 28.-29. 9.

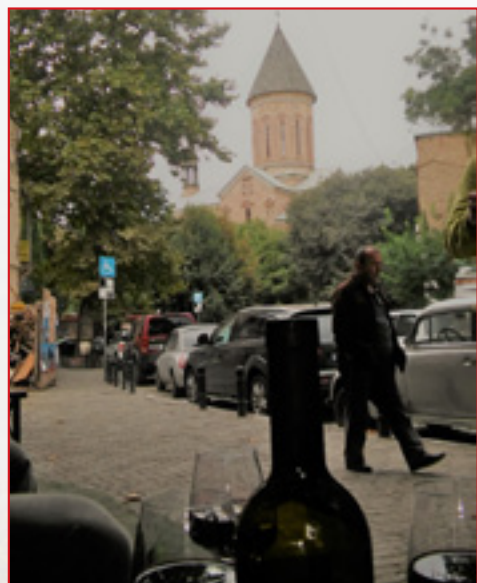
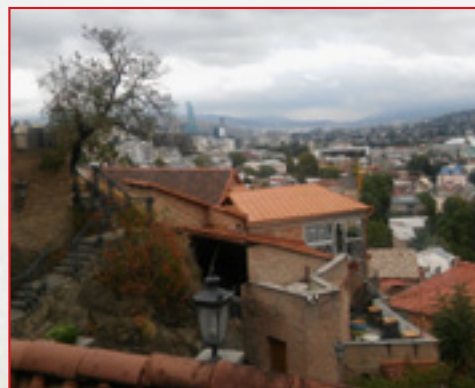
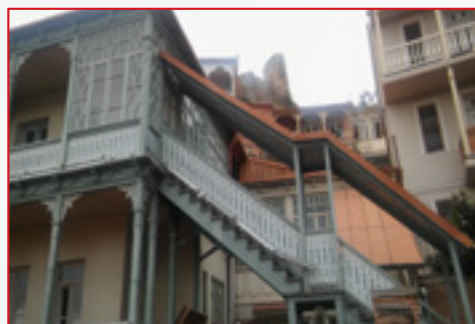
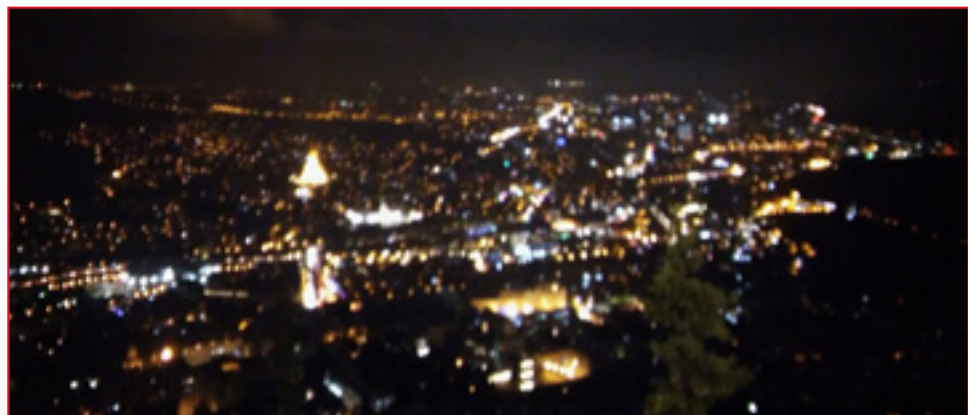
Ivan jako vždy dokonale zajistil logistiku i letenky, a tak jsme (s přestupem v Kyjevě) přistáli o půlnoci v Tbilisi. Tam měl domluvený nocleh, ale taxikáři ulici nemohli vůbec najít, tak jsme to měli i s noční okružní jízdou po hlavním městě. Nakonec nás vyklopili u správných dveří a v baráku dokonce čekal pronajímatel pokojů. Bleskově jsme se ubytovali a jako jeden muž jsme rozhodli, že musíme před spánkem ochutnat vyhlášené gruzínské červené, popřípadě legendární koňak Saarajishvili.

Tbilisi má asi 1,4 milionu obyvatel a my jsme rychle zjistili, že takových, co se jim nechce po půlnoci spát, je ve městě plno. Pěší zóna pulsovala životem, který nás brzy pohltil. Protože jsme si v tu chvíli připadali tak trochu jako reprezentanti, možná jsme svůj plán jen ochutnat gruzínské víno i lehce překročili. Prostě vlastní ostudu neudělali. Ráno nás příšerně zjebala uklízečka, že jsme nechali věci v předsíni, vypila Becherovku, kterou jsme měli připravenou pro případné sblížení s domorodci, a aniž by tam cokoliv uklidila, zase odkráčela. Čekala nás celodenní prohlídka města, a tak jsme s dobrou náladou vypadli. Faktem je, že Tbilisi je na očumování velmi příjemné. Moderní architektura se střídá s historickými památkami, všude trhy, spousta obchůdků, hospůdek a vinoték. Městem protéká řeka Mtkvari, po jejímž překročení se ocitnete ve starém městě. Všude samé chrámy, protože Gruzínci jsou velmi pobožní a v kostelech a modlitebnách pravoslavné víry nikdy není prázdno.

Dali jsme si pozdní oběd, mimochodem gruzínská kuchyně je velmi pestrá a hlavně velmi chutná. Má mnohem blíže k turecké nebo íránské než k ruské; používá spoustu česneku, ořechů a různého neuvěřitelně vonícího koření. Pišta pak objevil vinotéku pod prastarým platanem, těch je v Tbilisi opravdu hodně (myslím platany), a po chvíli přinesl lahev červeného. Když jsme ho ochutnali, málem jsme omdleli blahem. Shodli jsme se, že tak dobré víno ještě nikdo z nás nepil. Pro jistotu jsme to ještě párkrát otočili, jestli mu nepodstrčili jen něco k nalákání, ale kvalita tam byla pořád. Inu ne nadarmo je Gruzie kolébkou veškerého vinařství světa. Protože jsme byli chozením po městě docela uondaní, zastávka pod platanem spojená se sledováním cvrkotu velkoměsta byla moc příjemná. A že bylo na co se dívat! Museli jsme uznat, že Gruzínky jsou neobyčejně krásný ženský, všechny bez rozdílu perfektně upravené. Mělo to ovšem jedinou chybu. Asi tím, že už je to na hranicích Asie a chlapi tam vypadají dost divoce, na cizí mužský jejich baby ani nepohlédnou. Když už máte pocit, že se na vás dívá, je to jen klam. To se jen dívá skrze vás, jako byste byl průhlednej. Dokonce ani můj veselý kloubouček na tom nic nezměnil.

Sobota 30. 9. Tbilisi–Telavi

Ivan s Pedrem šli do půjčovny pro auto, které nám Ivan objednal už z domova, a my jsme zatím čekali s bagáží, než se vrátí. Trvalo to skoro celé dopoledne, ale nakonec přijeli s Toyotou 4x4 a auto vypadalo docela důvěryhodně. Konečně jsme vyjeli, protože města přeci jenom nejsou cílem našich cest, i když Tbilisi své kouzlo má. Protože nikdo z nás v Gruzii ještě nabyl, zakoupil jsem doma průvodce. Už se mi to osvědčilo ve Vietnamu. Pokud jste někde poprvé, rozhodně se vyplatí investovat pár stovek do knihy, která vám může pomoci orientovat se v neznámé zemi. Když jsem ho ještě doma pročítal, zaujaly mě v průvodci některé pasáže:

Gruzínci jsou nejpohostinnější národ na světě. Může se vám stát, že budete pozváni na domácí hostinu. Základním prvkem hostiny jsou slavnostní přípitky, které pronáší Tamada (vedoucí přípitků). Pomáhá mu merklipe (pomocník), jehož úkolem je doplňovat sklenice, udržovat konverzaci a zůstat strážlivý. Proces připomíná náboženský obřad. První tucet přípitků (někdy i 20) má přesně stanovené pořadí.

Připíjí se na zdraví osoby, na jejíž počest se hostina koná, poté její rodiny, poté starších osob, pak se připíjí na potomky, předky, zemřelé, děti, budoucnost, vlast, ženy a matky, vinaře, od kterého pochází víno, a „našeho syna“, kterým může být kterýkoliv hrdina, klidně i Stalin nebo královna Tamar. U přípitku na ženy se tyto přivolají z kuchyně, kde otročí, a na několik minut se mohou k hostině připojit.

Z toho vyplývají jen dvě věci. Buďto budeme mít štěstí, že se na takovou oslavu dostaneme, anebo budeme mít štěstí, že nás to nepotká. Když jsem to chlapcům v autě přečetl, bylo rozhodnuto. Vyrazíme na východ do Kachetie. Je to nejvýznamnější a největší vinařská oblast v Gruzii. V jejím centru leží město Telavi, rozhodli jsme, že tam někde seženeme nocleh. Cestou do Telavi jsme museli přejet horské sedlo Gombori a na jeho vrcholku jsme zastavili na oběd v příjemném hospůdce. Polévka „Ostri“ byla výtečná, něco mezi polévkou a gulášem, takže nás dokonale zasytila, a skvělý zeleninový salát s bílým chlebem byl dokonalou tečkou. Asi za půl hodiny jsme sjeli do údolí, kde na nás čekal cíl dnešní cesty –Telavi. Na první pokus jsme sehnali ubytování v rozlehlém domě porostlém výborným vínem, které právě dozrávalo. Nakouknul jsem do otevřených dveří. V pokoji ležel u televize tlustej chlapík a na dotaz, jestli má volno pro 5 chasníků, vstal, přišoural se k nám a řekl, že asi jo, ale pro jistotu se zeptá mámy. Houknul do bytu mámo, a za chvíli se přišoural jeho táta. Tím jsme se dovtipili, že v Gruzii se táta řekne máma. Během chvilky nás syn i mámatáta ubytovali a byli docela přívětiví. Na uvítanou nás pohostili místní kořalkou, která se jmenuje Čača, ale protože u toho nebyl žádný projev ani přípitek, trochu zklamaně jsme usoudili, že se z nich Tamada asi nevyklube. Ale dohodili nám svého známého vinaře, který vyrábí víno klasickým způsobem kvevri.

To znamená, že se podrcené víno nasype do hliněných nádob, které jsou zakopány v zemi (ty největší pojmu až 3000 l). Tam se víno nechá asi 4–5 měsíců svému osudu. Potom víno vytáhnou a na dně zůstanou slupky, které pak přepálí, a na světě je ona zmiňovaná kořalka Čača. Starý pán měl své vinařství v dokonalém pořádku. Vína, která jsme ochutnali, byla vesměs dobrá. Asi hodinku si s námi povídal a my jsme zjišťovali, že nám přeci jenom něco z té ruštiny v hlavách zůstalo. Já jsem ho například ohromil slovy gruzovik (nákladní auto) a avtaručka (plnicí pero). Zaplatili jsme za po-

učnou exkurzi a rozloučili se s příjemným vinařem. Večer jsme zakončili návštěvou místní restaurace. Sice pro nás bylo místo jen na venkovní verandě, ale v bundách se to dalo vydržet. Konečně Pedro vytáhnul kytaru a já jsem se přidal se svým ukulelem. Netrvalo dlouho a kolem našeho stolu bylo plno. Kromě domorodců se k nám stáhli hlavně turisté z různých koutů světa. Protože Pedro má širokej světovej repertoár, brzy se z toho stal pořad „hrajeme na přání“. Nejvíc si nás oblíbili manželé z Izraele, celý večer s námi seděli, zpívali. Ivan nám pak tlumočil, že kdykoliv budeme v Izraeli, určitě se s námi rádi uvidí. Pili s námi víno, ale že by něco poručili, to tedy ne. Vlastně jen dělali čest svému národu. Ze žida zas tak lehce něco nevytáhneš. Ale byli fajn. A třeba nás pohostí, až se objevíme v Izraeli.

Neděle 1. 10. Telavi

Dopoledne nám náš domácí nabídnul, že má kamaráda, který si přivydělává tím, že vozí turisty po kraji; ukáže nám prý nejdůležitější památky. Tečkou má být návštěva největšího průmyslového vinařství v kraji spojená s exkurzí. Nám se ten nápad zamlouval, protože tím ušetříme spoustu času hledáním zajímavostí v kraji. Fakt je, že to byla dobrá volba. Protože jednak Ivan nemusel řídit a druhak nás ten maník protánu tolika monastýry, kostely a kláštery, že už nám z toho šla hlava kolem. V jednom velkém klášteře bylo velké sročení lidí, náš řidič nám vysvětlil, že jde o nějaký důležitý pravoslavný svátek. Měli jsme štěstí. Nad tím velkým davem se najednou rozezněly nádherné vícehlasej zpěv. Napřed jsem myslel, že se ta krása line z repráků, ale pak jsem se prodral davem a viděl kolem stolu stát 6 pravoslavných popů, kteří tu píseň zpívali. Měl jsem z toho husí kůži jako pětkoruny. Kousek jsem ještě stihnul tajně zaznamenat na mobil.

Mám tedy nezvratnej důkaz o tom, kde je kolébka POPmusic.

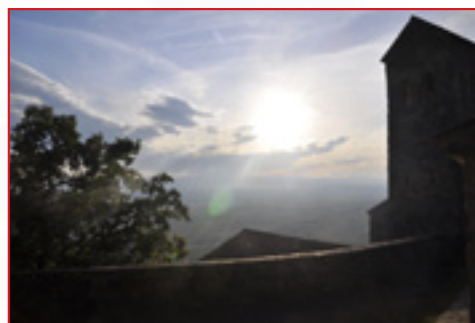
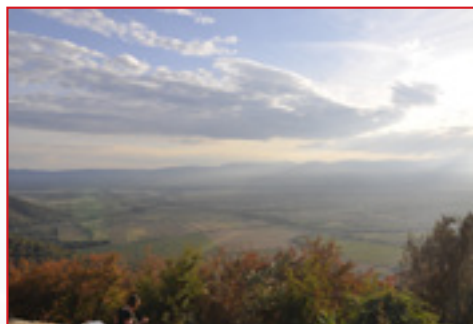
Průvodce:

Gruzie se pyšní skvělou a velmi osobitou tradicí polyfonního zpěvu, která o několik století předběhla vývoj v západní Evropě. UNESCO gruzínskou polyfonii zařadila v roce 2001 na seznam světového nehmotného vlastnictví.

Tak vidíte, že nekecám. Řidič nás ještě zavezl k dalším monastýrům, kaplím a kostelům, a když už jsme se v tom pomalu přestali orientovat, dovezl nás před budovu, na které se skvěl nápis „Vinyj zavod“. V obrovském závodě na výrobu vína nám přidělili průvodkyni, která nám dala vybrat, v kterém jazyce má být výklad. Ivan s Pedrem zvolili angličtinu, kterou oba ovládají, a my zbylí Tydýti jsme se alespoň tvářili jako velcí odborníci a jejímu výkladu jsme tu a tam moudře přikyvovali. Nad vinařstvím visela spousta vlajek z celého světa. Co vlajka, to stát, do kterého víno vyvážejí. Česká se tam třepotala taky, tak jsme si zase chvíli připadali jako reprezentanti.

Když jsme se vrátili do Telavi, Pišta si šel lehnout, protože jako první dostal sračku, a my čtyři jsme si zašli na večeři do velmi příjemné hospody. U dlouhého stolu sedělo 12 ženských a v koutě my. Evidentně slavily narozeniny jedné z nich. Čekali jsme, jestli se náhodou z některé nevyklube Tamada a jestli konečně neuslyšíme přípitky. Ale zase nic. Pak nechaly pustit muziku na plný pecky a samy se sebou tancovaly. Čuměli jsme na ně docela nezakrytě, protože minimálně 10 z nich bylo opravdu hezkých. Ale zase nás vůbec neviděly. Byli jsme pro ně vzduch. Hučeli jsme do Pedra, že by oslavenkyni mohl vyzvat k tanci. Přece jen je jako padesátník nejmladší z nás, takže věkové rozdíl s tanečnicemi už by nebyl tak propastnej. Zrovna když už byl nalomenej, že tedy půjde, přinesli z kuchyně velikej dort. Krasavice ho rozkrájely a k našemu údivu nám každému nechaly jeden kus poslat. Najednou jsme přestali být neviditelný. Chlapci poděkovali ve všech světových jazycích a já navíc ještě gruzínsky. Asi vytušily, že se jim chceme revanšovat a vyslat do jejich středu našeho padesátiletého kolouška. Tak v rychlosti zaplatily a zmizely. V prázdný hospodě jsme dojedli dort, zkázili si figury a šli si taky lehnout.

Pondělí 2. 10. – klášter Davida z Goredži

Průvodce: *Při cestách mimo Tbilisi oceníte mapu Gruzie. Turistická informační centra nabízejí celkem dobrou mapu země v měřítku 1:950 000 zdarma a většinou jsou v nich k dispozici i podrobné lokální mapy.*

Tak to je úplná blbost. S Pedrem jsme ráno naběhli do místního infocentra, ale neměli vůbec nic. Zkusili jsme obchody, prodejnu knih, pumpu, ale všude na nás koukali jako z jara. Zkrátka mapa nebyla. Naštěstí jsem doma do tabletu stáhnul mapu Gruzie off-line. Sice jsem moc nevěřil, že to bude fungovat, ale Pedro to nějak rozhodil a nakonec to byla naše záchrana. I když jsme k autu dostali za drahejší peněz i navigaci, zjistili jsme, že je nám na nic, protože s námi odmítala spolupracovat a vytrvale nás směřovala do nějaký místní prdele.

Počasí se zkazilo, mrholilo, teplota kolem 10 °C. Dohodli jsme se, že musíme vidět jednu z nejstarších a nejvýznamnějších památek. Skalní klášterní komplex Davida z Goredži. Leží na samé hranici s Azerbajdžánem. Za posledním velkým městem Rustavi jsme odbočili doleva a začalo dobrodružství. Už tak velmi špatná asfaltka se změnila v polňačku, ta v něco, pro co byl výraz tankodrom velkým eufemismem. Napřed jsme jeli do strmého kopce, na jehož vrcholu byla budova, která vypadala jako vojenská posádka. Čím víc jsme se blížili, tím více v nás vzrůstal nepříjemný pocit, že se odněkud ozve střelba. Bylo to asi taky tím, že jsem chvílku předtím citoval z průvodce:

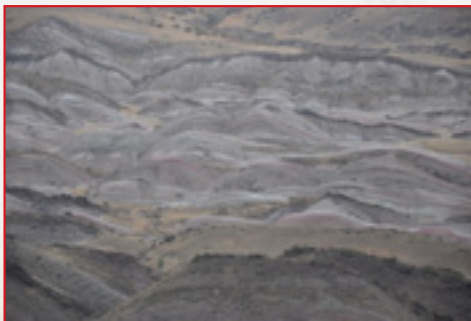
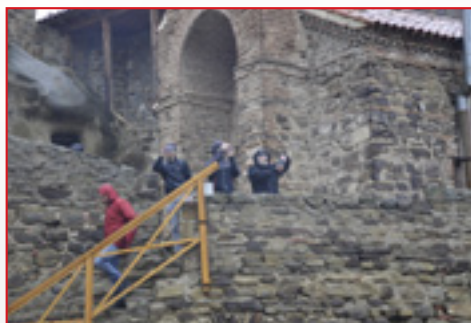
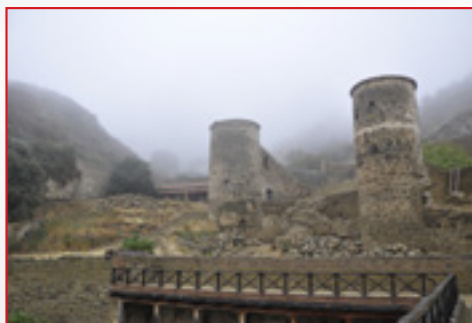
Nejhorším obdobím pro kláštery bylo posledních zhruba 50 let, kdy zde sovětská armáda vybudovala dělostřelecké cvičiště a cílem střelby byly často samotné kláštery.

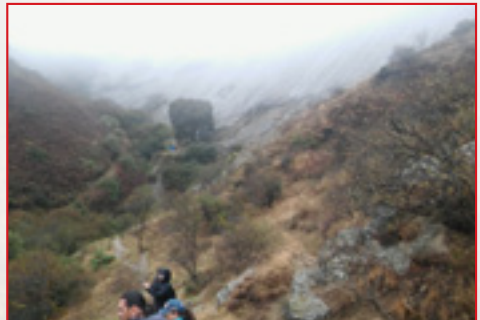
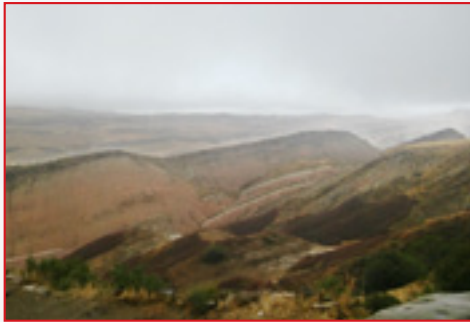
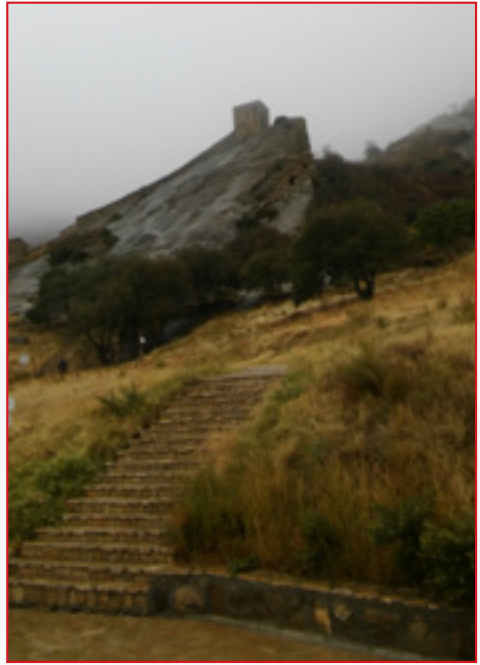
Krajina byla opravdu nehostinná. Něco mezi stepí a polopouští, kvůli dešti tma a hlavně nikde ani živáčka. Asi po půl hodině jízdy jsme viděli auto s podobnejma šilencema, jako jsme my. Ti už stáli uvízlí v mazlavém terénu v hluboko vyjeté koleji. Lano neměli. My taky ne, tak jsme je museli nechat jejich osudu. Zkrátka jsme se dostali do podobné situace, ale díky tomu, že Ivan za volantem nezpanikařil a zapnul náhon na všechny čtyři kola, jsme z toho nakonec vyjeli. Ale když jsme pak chvíli zůstali stát nebezpečně nakloněni na bok, moc do smíchu nám nebylo. Abych to zkrátil. Ta cesta byla tak strašná, že se to ani nedá popsat. Ani nám nepřišlo, že jsme tou hrůzou jeli přes hodinu, ale nakonec jsme dojeli ke klášteru, který je vytesán ve skále, některé jeho části se ztrácely v mracích. Ta krajina na azerbajdžánské hranici byla jako z fantastického filmu. Na pár okamžiků, kdy vítr rozehnal mraky, se nám otevřelo krásný divadlo. V horském masivu vytesaný klášter, k němu pár přilepených kamenných budov, a přesto v něm na tomhle konci světa samozřejmě přebývají popové. Působilo to fakt mysteriózně. Na ploše před klášterem bylo pár aut s turisty. Průvodci je asi museli přivést nějakou rozumnější trasou. Shodli jsme se na tom, že ani nevíme, jestli byl silnější zážitek vidět tenhle neuvěřitelný komplex, anebo to dobrodružství, které jsme si zažili, když jsme k němu omylem projeli bývalou dělostřeleckou střelnicí. Ale i cesta je cíl.

Na zpáteční cestě jsme zase projížděli kolem města Rustavi. Jeli jsme asi 2 kilometry kolem hřbitovní zdi. Právě se konal funus. Město vzniklo po 2. světové válce jako průmyslové centrum Gruzie. Slévárny, chemičky, farmaceutické firmy. Takže úmrtnost vysoká. Dnes je většina továren opuštěná, město vybydlený, celý to na nás působilo dost hororově. Kdybyste někdy chtěli spáchat sebevraždu, jeďte do Rustavi – ideální

místo. Fakt na nás padla tíseň. Zdálo se, že dokonce i můj veselej klobouček na chvíli posmutněl. Když jsme se zase dostali do civilizace a silnice začala vzdáleně připomínat asfaltku, docela jsme si oddechli. To byl konečně pěkně dobrodružnej den. Našli jsme si nocleh na předměstí Tbilisi, byli jsme rádi, že se celý umáčení a udrncaní můžeme svalit na postel, která se vůbec nehejbala. Štafetu se sračkou převzali Pedro a Jirka.

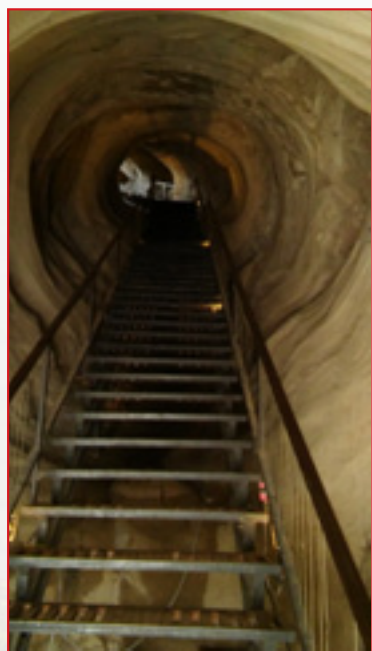
Úterý 3. 10. město Gori a skalní město Uplisciche.

Průvodce: *Na řízení v Gruzii je třeba si zvyknout. Zejména na špatný stav vedlejších silnic a věčný spěch a nervozitu všech ostatních řidičů. Navzdory všeobecně panujícímu přesvědčení nepropadají Gruzinci za volantem totálnímu šílenství. Problém ale ovšem nastává s pravidly a značkami – ty jako by neexistovaly. Další kámen úrazu jsou druzí řidiči. Mužská hrdost každého Gruzince nutí k co nejrychlejšímu předjíždění, takže řidiči v obou směrech se snaží přeměnit dvoupruhovou silnici na třípruhovou.*

Tolik průvodce. Já bych to shrnul do jedné věty. Většina z nich jezdí jako dobytkové. Vypozorovali jsme, že šoféři drží volant zásadně jednou rukou tak, aby jim mezi prsty zbylo místo na zapálený cigáro. V druhý mají mobil a v jednom kuse píšou SMSky. Asi jsou levnější než hovory. Dlouho jsme si zvykali, že to kolem nás mydlí z obou stran. Ivan se za pár dní docela zatáhnul a naučil se sledovat hlavně obě zpětný zrcátka. I tak to byl pěkný adrenalin. Naštěstí Ivan nekouřil ani neSMSkoval. Počasí bylo pořádku na draka, tak jsme se jeli podívat na další pýchu Gruzie, skalní město Uplistika. Protože to bylo cestou přes město Gori – rodiště velkého Visarionoviče Stalina, řekli jsme si, že se tam na něj na chvíli mrkneme. Mysleli jsme si, že už dávno upadnul v zapomnění. Ale všude jsou jeho podobizny, má tam muzeum, obytný vagon, kterým jezdil po Rusku, a stojí tam v parku jeho rodná pastouška. To byl bizár. Hliněná chaloupka a všude okolo ní mramorové sloupky a střecha, aby na to nepršelo. No to byla pecka. Udělali jsme pár fotek a mazali pryč. Skalní město, to bylo jiný kafe. Nad řekou ohromnej skalní masiv a v něm plno vytesanejch místností a na samým vrcholu hory zase kaplička a tam pop a plno věřících, co tam chodí líbat svatý obrázky. 1000 let před naším letopočtem tam žilo na 20 000 lidí. Náboženské centrum kraje postupně ztrácelo na významu, až tam přebývali hlavně mniši. Ve 13. století tam vládl Čingischánův vnuk Hulegi, a bylo po ptáčkách. Tolik legenda. Ale rozhodně to stálo za viděnou. Řeka a nad ní dlouhý skalní masiv trochu připomínaly kaňony z amerických filmů. Cestou zpět jsme zvolili vedlejší silnice. Projížděli jsme venkovem, kde si v malých vesničkách rozhodně nežijou na vysoký noze. Ale kraj s Kavkazem na obzoru je moc pěkný. Koňečně se začalo lepšit počasí. Čekal nás totiž odjezd na Kavkaz.

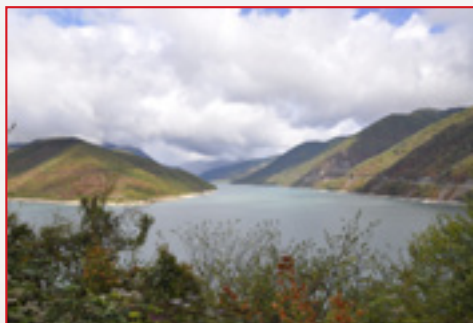
Středa-pátek 4.-6. 10. Stepancminda – Kazbegi

Ráno se začalo vybírat počasí. Za námi zůstalo město a silnice začala pomalu stoupat. Minuli jsme obrovské jezero a nad ním už byly vidět zasněžené vrcholky Kavkazu. Stále jsme stoupali po hlavní cestě, která vede k průsmyku, na jehož druhé straně je přechod do Ruska. Asi po dvou hodinách jsme serpentýnami dojeli až na samý vrchol stoupání. V jedné zatáčce se v protisměru zpoza nákladáku vynořila dodávka. Jen díky rychlé reakci Ivana, který stačil prudce zabrzdit, to do nás ten magor nev pálil. Stačil se těsně před námi vrátit do svého pruhu. Vsadil bych se, že měl v jedny ruce telefon a mezi prsty cigáro. V praxi jsme si tedy zažili to, co píše průvodce o gruzínských řidičích. Nahoře jsme zastavili, jednak abychom se podívali na výhledku a jednak abychom vydejchali toho blbce, co nás málem zabil. Na vrcholu průsmyku stojí ohavná stavba, která má symbolizovat gruzínsko-ruské přátelství. Ten kachlíkovéj monument je fakt hnusnej. Zato výhledy do údolí byly fantastický. Jak jsme tak čuměli do hlubiny pod námi, najednou pár metrů od nás proletěl paraglajdista, kterej měl k sobě uvázanýho Japončíka. Musel to bejt krásnej zážitek. Chvilí jsem uvažoval, že bych si to taky dopřál, ale po tom předchozím dramatu na silnici už jsem svou dávku adrenalinu bohatě vyčerpál. Skočili jsme do auta a pomalu jsme začali sjíždět do údolí na druhé straně. Najednou modrá obloha, všude okolo obrovský kopce. Pastva pro oči a fořáky. U cesty jsme viděli na klackách napíchaný beranice z ovčí kůže. Ve městě nám je nabízeli za 50 lara, ale tady je babka měla za pouhou dvacku. Papachy se nám tak líbily, že jsme hned každěj jednu zakoupili. Jedině Ivan, kterej chtěl bejt asi za elegána, koupil papachu údajně z vlka. Stála 160 lara. Měl z ní velkou radost, až do chvíle, kdy jsme u cesty viděli pobíhat spoustu psů, který měli kožichy úplně k nerozeznání od Ivanovy vlčí papachy. K večeru jsme dojeli do Stepancmindy, protože cíl naší cesty, Kazbegi, jsme nemohli najít. Teprve na místě jsme zjistili, že je to jedna a ta samá vesnice. Tak se nám docela ulevilo. V zemi, kde se táta řekne máma, jsme se vlastně neměli čemu divit.

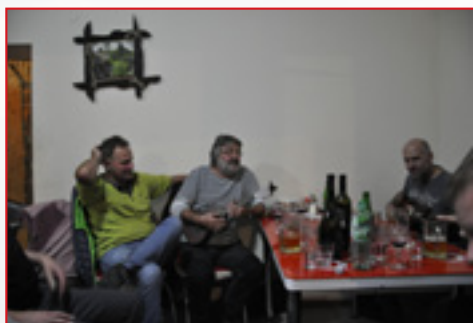
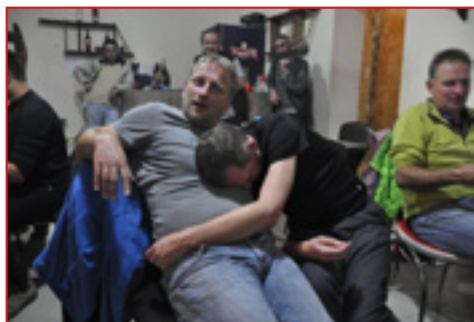
S velikým štěstím jsme našli ubytování, a to ještě tak, že jsme se museli rozdělit na dvě party. Kazbegi je totiž vyhlášený výchozí bod pro ty, kteří vyznávají vysokohorskou turistiku. Sama vesnice leží ve výšce 1750 m. n. m. Byl to úplnej babylón. Turisti všech možnejch národností sháněli nocleh, takže jsme zase měli kliku. Šťastni, že to tak dobře dopadlo, jsme se vydali hledat nějakou putyku, kde bysme se po celém dni najedli. Našli jsme takovou poloprázdnou špeluňku, ve které nás přivítal hospodskej v ušmudlaným námořnickým triku. Byl to první sympatickej člověk, na kterýho jsme v Gruzii narazili. Výborně nás pohostil a pak jsme se ho zeptali, jestli si můžeme zahrát. Nebyl proti, a tak jsme to spustili. Po pár písničkách u nás přistálo plato kořalek od chlapů, který seděli v protilehlým rohu. Vyklubala se z nich partička Němců, kteří podnikali podobný výlety jako my. Jen na rozdíl od nás s sebou měli najatýho místňáka jako průvodce. Po další rundě se Pišta chopil taktovky a začalo tóčo. Naběhnul k nim s platíčkem Čači, během pár okamžiků už jsme měli sražený stoly. Pedro přešel na mezinárodní repertoár a všichni dohromady jsme řvali jak na lesy. Měli mezi sebou chlapa, kterej měřil 208 cm, a kdyby mu vrazili doprostřed čela šém, z fleku by mohl hrát Golema. Když držel pivo, půllitr v jeho dlani vypadal jak malej paňák. Němci zpívali jako o život a byli nesmírně sympatický. Pořád nám opakovali, jak jsme šikovný, že umíme hrát a zpívat a že jsme takhle veselý, a že jsou prej rádi, že s náma mů-

žou sedět u stolu. Během hodiny se hospoda naplnila všema možnéma národnostma a všichni se navzájem družili. Pišta se stal neoficiálním Tamadou. Jakmile hospodské přinesl piva nebo panáky, tak Pišta zařval „arbeiten“ a všechny národy si připily. Sice přípitky našeho Tamady nebyly nijak zvlášť košatý, ale jeho jednoslovné výzvy fungovaly dokonale. Jak takhle pořád vykřikoval „arbeit“, najednou mi z huby mimoděk vyjelo „macht frei“. Byl to pěkný trapas. Němci se hned začali kroutit a vošivat, že oni tedy ne a že se za to pořád stydí atd. Až mi jich bylo líto. Pišta trapnou chvíli překonal tím, že hned vyzval k tanci ženštinu, která stála nejbliž, a začal opravdovej mumraj. Jak na něj místní kořalka působila, předváděl Pišta takový figury, že by se za něj nemusel stydět žádný kozák. Chvilí tančil v podřepu, pak vyskočil ke stropu, mezitím stihnul pár kliků a sklapovaček, pak chvilí tančil kozáčka, no pekelný rej. Ten se okamžitě rozšířil po lokále jako požár. Na to, že Pišta pobírá invalidní důchod, to byl heroický výkon. Měl kliku, že tam náhodou nebyl zástupce pojišťovny, která ho vyplácí. Myslím, že by okamžitě e-mailoval, aby mu zrušili penzi.

Když už byli německý reprezentanti na vrcholu sil, mocně se dožadovali, abysme jim zahráli ještě Včelku Máju. Pedro to sice s těžkým srdcem dal, ale jenom proto, abychom kvůli takový prkotině nezpřetrhali tak pěkně navazovaný mezinárodní vztahy. Je vidět, že Karel je pro ně pořád „die goldene Stimme aus Prag“. Abych vás nenapínal. Dopadlo to, jak jsem očekával. Okolo druhý hodiny ráno půlka Němců spala a ta druhá byla taky k nepoužití. Jedinej Golem držel. Všechny svoje soukmenovce posbíral, nastrokal si je do kapes a odnesl spát. Tady musím pochválit Jirku. Moc toho nenamluvil, ale o to víc na němčích pracoval. Inu tvrdý trénink od nich z hasičárny konečně mohl prodat. Jejich průvodce byl z nich docela nešťastnej, protože mu bylo jasný, že bude muset zítřejší program překopat. Zato hospodské byl štěstím bez sebe. Když jsme platili, udělal nám přátelskou cenu a ještě navrch přidal dvě lahve dobrýho vína. Tak jsme slavně zvítězili a šli spát s hřejivým vědomím, že jsme se nezalekli převahy. Bylo to asi tím, že jsme do toho dali hlavně to srdíčko..

Čtvrtek 5.10.

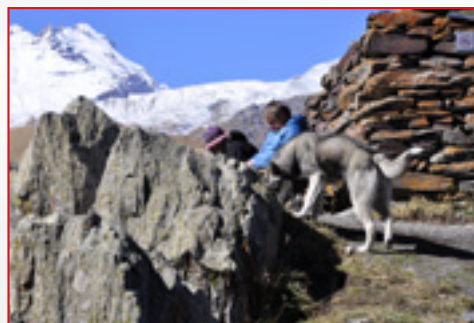
Když jsme ráno vyšli před barák, obloha byla krásně modrá a -3°C . Kluci seškrabali led z čelního skla, sjeli jsme dolů se najíst a pak že přejedeme údolí, na jehož protějším kopci se tyčil ve výšce 2350 m. n. m. (co jinýho než) krásnej kostel. Jmenuje se Cminda Sameba neboli chrám Svaté trojice. Byl postaven ve 14. století. Jak tam nahoru ty šutry vytahali, je nám záhadou. Kostel byl samozřejmě plně funkční (bydlej tam popové), všichni tam lezou oblizovat svatý vobrázky a kochat se krásnými výhledy. Místní šoféři nám nabízeli, že tam s námi v teréňáku za nemalou cenu vyjedou, ostatně vozí tam všechny „inostránce.“ To ale Ivan odmítnul, protože jsme už měli za sebou pekelnou cestu do chrámu Davida z Goredži. Taky už byl s autem zžitéj a věděl, co dokáže (to auto).

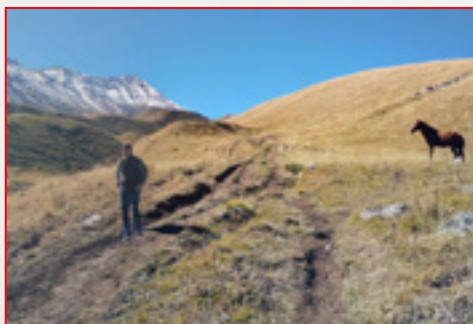
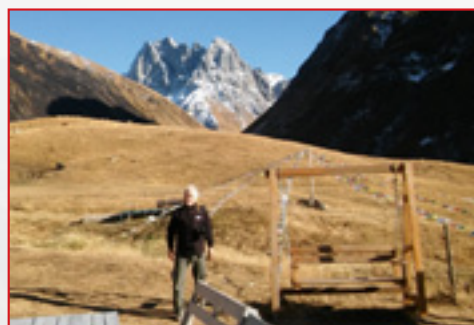
Cesta ke kostelu se ani nedá popsat. Ona to totiž ani cesta nebyla. Jen souvislá řada prohlubní a obrovskejch balvanů, silnejch kořenů, výmolů a louží.

Ten úvoz byl tak strmý, že jsem každou chvíli čekal, že se s námi auto převrátí. Když jsme konečně vyjeli nahoru (což popravdě nikdo z nás nečekal), byla v nás snídaně tak zkarblovaná, že jsme okamžitě hledali nějaký keříky, kam by se dalo zalézt. Naše svěrače totiž byly tím mlácením se v kabině tak vytahaný, že odmítaly dál držet to, co jsme do sebe před hodinou vpravili. Ale slunce už pěkně hřálo a my jsme si vyšlápli zbytek cesty k tomu kostelu. To trmácení ovšem stálo za to. Z výšky byly krásný výhledy do údolí, kde jsme bydleli, na druhé straně se jakoby na dohled tyčil majestátný vrchol hory Kazbeg. Je to dávno vyhaslá sopka 5047 m. n. m. a je to zdaleka nejvyšší hora této části Kavkazu.

Celý odpoledne jsme si to tam užívali a pak nás čekalo znovu to peklo dolů. Ale buď že to už měl Ivan trochu najetý, anebo že už jsme byli dostatečně otrlí, ani nám to nepřišlo tak strašný jako cesta nahoru. Když už jsme byli skoro dole, zastavil nás nějakej Rusák z protisměru, kterej tam chtěl svoji zmalovanou paničku v terénním Žigulíku. Ivan mu z okýnka řekl, že je to úplný hovno a že to vyjede každěj. My jsme všichni kejvali hlavama, jako že to dá a že je to brnkačka. Kdyby to nebyl Rus, tak mu samozřejmě řekneme pravdu. Když jsme dole pěkně votlučený vylezli, vysekli jsme Ivanovi poklonu. Asi ho příští rok přihlásíme jako šoféra na Dakar, protože minimálně kvalifikaci si touhle jízdou určitě vyjel.

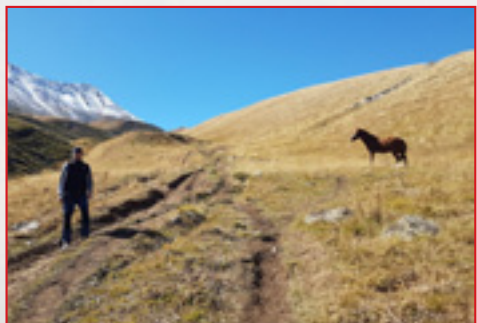

Pátek 6. 10.

Protože se nám už začínal krátit čas, chtěli jsme si ještě užít tyhle nádherný kopce. Pedro zjistil, že když vyjedem z Kazbegi, tak se po pár kilometrech dá odbočit do dalšího údolí, který má asi 20 km a na jehož konci je vesnička jménem Juta. Když jsme odbočili, po chvíli skončil asfalt a už jsme jeli zase tankodromem. Cesta pozvolna stoupala a klikatila se krásnou krajinou. Na kopcích spousta ovcí, stáda koní, modrá obloha, zkrátka úplnej kýč. Seděl jsem vzadu u okýnka a trochu mě znervózňoval pohled do hlubiny pode mnou, ale náš šofér už byl zkušenější jako místňák. Asi po hodině jsme dojeli na konec údolí. Tam jsme nechali auto a vyšli ještě asi o dva kiláky výš po pěšině, která nás dovedla do takový horský chajdy. Ta byla východiskem pro horolezce. Asi o pět kiláků dál totiž byly tři krásný vrcholy (3800 m. n. m), na který chodili lézt, a tahle bouda sloužila jako základna. Bylo to poměrně nový a pěkně zařízený, horolezci tam můžou spát ve stanech nebo v takovejch dřevěnejch boudičkách. Moc hezký a romantický místo. Měli tam fotku Reinholda Messnera, kterej se na tom místě dva měsíce před námi taky stavěl na pivo. No škoda, že jsme se minuli. Tak jsem se před jeho fotkou alespoň vyfotil s veselým kloboučkem. Dali jsme kafe a pivo a pomalu jsme se museli vrátit dolů k autu, protože slunce začalo rychle zapadat. Byl to krásnej vejlet. Zdá se, že sračku dostávám já.

Sobota 7. 10. KONEČNĚ TAMADA.

Ráno jsme nacpali do auta všechny věci a chystali jsme se na zpáteční cestu do Tbilisi. Ještě jsme si chtěli udělat společnou fotku, protože naproti údolí se v dopoledním slunci třpytil zasněžený vrchol Kazbegu. Vtom šla okolo kráva a za ní stařík, který se na nás mile usmíval. Napadlo mě použít pár frází, které jsem se naučil gruzínsky. „Karmadžoba a rogorachart“, což je dobrý den a jak se máte? Děda se zazubil. Evidentně byl rád, že jsem ho neoslovil rusky. Hned se nás začal vyptávat, jak se nám tu líbí, kam jedeme, odkud jsme atd. Tak jsem mu nabídnul naši slivovici, kterou je dobrý na cestách mít. Řekl jsem mu, že to je něco jako jejich Čača, akorát že je to ze švestek. To ho rozesmálo a řekl něco v tom smyslu, ať se s tím jdeme vycpat, že rozhodně musíme jít k němu domů a ochutnat jeho vlastní echt Čaču. Nic nedbal na to, že už jsme vlastně na odjezdu a že děkujeme za pozvání a podobný kecy. Prostě řekl, že by považoval za urážku, kdybysme odmítli. Tak jsme se s ním asi 200 metrů vrátili a hned jak jsme vešli do baráčku, bylo jasné, že nakonec asi Tamadu zažijeme. Přinesl domácí chleba a sýry a z lahve od vokurek začal nalejvat ten svůj zázrak. Ze skříně vytáhnul šampaňo a řekl, že si můžeme dát, co chceme, a být u něj tak dlouho, jak se nám zlíbí. Ivan s ním rusky konverzoval a většinu věcí jsme pochytili. Ke všemu měl ten děda krásnej smysl pro humor. Když jsme se bránili, ať toho nalejvá do sklenic míň, že musíme ještě řídit, řekl krásnou větu. „Tady jste u mě doma a já budu nalejvat, jak uznám za vhodný. Až budu já u vás doma, nalejvejte si, kolik chcete vy.“ Na to se nedalo nic říct. Pak konečně došlo na připitky. Hned první byl „ať nás pánbůh opatruje, ať jsme zdraví my i celý naše rodiny a ať jsme tady aspoň do 160 let. Ptal se, jestli nám to stačí, jestli ještě nechceme aspoň pár let přidat. No byl to fakt miláček. Po pár dalších připitcích se Ivan chopil slova, taky jsme mu i jeho rodině popřáli všechno možný a pak nás konečně propustil. Předtím se ještě několikrát ujistil, jestli fakt chvátáme, a že není problém zůstat u něj celý den nebo i přespat. Jídla i pití že je dost. Když nám ukázal svou palírnu a viděli jsme všechny možný nádoby naplněný Čačou, byli jsme rádi, že to letadlo fakt musíme stihnout. Dědovi bylo 85 let a byl to opravdu jura plnej síly. Tak jsme konečně mohli dát celkem za pravdu tomu, co v průvodci psali o pohostinnosti Gruzínců.

Odpoledne jsme přijeli do Tbilisi a ubytovali se. Ivan ještě u domácího zajistil odvoz na letiště a do 4 hodin do rána jsme měli čas. Obrovská klika byla, že jednou v roce je v hlavním městě ohromná akce, která se jmenuje Den Tbilisi. V ulicích, na pěších zónách a na náměstích vystupují muzikanti, divadla, různé soubory, kejklíři, zkrátka velikej svátek. V tento den si všechny ženský kupujou věnečky z živých květů, které si dávají do vlasů. Krásnej zvyk, krásný pokoukání pro cizince.

K tomu ještě hrála reprezentace Gruzie kvalifikační zápas na MS proti Walesu. Takže kromě místňáků byly bary a hospody narvaný přivožralejma fanouškama Walesu oděnejma ve fotbalovejch dresech. Potloukali jsme se po ulicích a utráceli poslední prachy za různé dárky, protože u nás bysme lara asi nesměnili. Já jsem se moc nevzdaloval od základny, protože jsem chtěl být co nejbliž našemu WC. Docela jsem se naběhal. Ve 22:00 jsme si šli lehnout, abysme se před odletem alespoň trochu prospali.

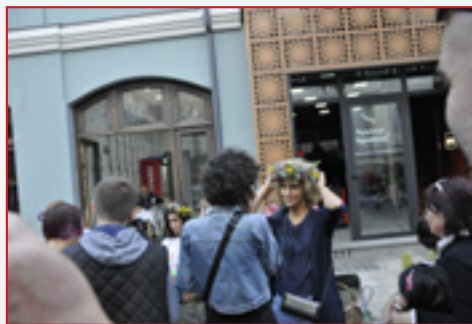
Neděle 8. 10. Odjezd

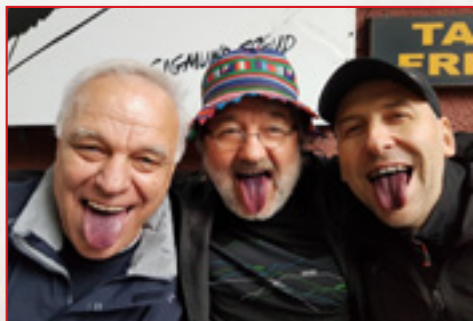
S tím spaním před odletem to bylo tak: spali všichni kromě mě. Když se někde v pokoji sejde víc než jeden chlap, vyhrává ten, kterej usne dřív. Já spal na manželský posteli s Jirkou a přes uličku byl Pišta. Než jsem se vrátil z koupelny, oba už slušně řezali. Ve čtyři ráno jsme měli odjet na letiště, a tak jsem si říkal, že pár hodin spánku mi přijde k duhu. Jak jsem se mýlil. Chlapci se rozhodli, že mi na závěr předvedou to nejlepší z jejich chrápacího repertoáru. Do tří do rána jsem do nich střídavě strkal, mlaskal na ně tak, že jsem měl oteklej jazyk, ale všechno marný. Tak jsem na pokus o spánek rezignoval, šel jsem do kuchyňky a udělal všem čaj. Potom už jsem je vzbudil. Pedro mi dal dva Imodiany, že prej abych vydržel cestu a nelítal v letadle na WC. Na to jsem si dal prášek na vysokéj tlak, zapil to čajem a odjeli jsme na letiště. V letadle s námi byla spousta waleských fanoušků, kteří byli vesměs úplně zelení, protože po vyhraném zápasu čekali na letadlo v místních barech. Když už jsme měli vzlétnout, letadlo zase začalo rolovat zpátky na stojánku. Příčinou byl jeden fanoušek, kterému se udělalo blbě, až omdlel. Tak ho naložili do sanitky a odvezli zpátky do města. Na druhý pokus jsme tedy vzlétli, ale skoro s hodinovým zpožděním. To byl trochu problém, protože v Kyjevě jsme měli na přestup právě jen hodinku. Když jsme byli asi 30 minut ve vzduchu, rozebírali jsme s klukama, co by s ním letušky dělaly, kdyby omdlel až za letu. Na to jim vyprávím, že mě to potkalo, když jsme letěli se ženou do Egypta a ona mi omdlela. Že jsem taky nevěděl, co mám dělat. Polil jsem ji vodou, zazvonil na letušky a ty si s ní poradily. Když jsem kluky uklidnil, že se to stává docela často, omdlel jsem já. Probral jsem se mokrej, jak na mě chrstli vodu, nade mnou letušky s ledem a z repráků hlášení, jestli se na palubě nenachází lékař. Naštěstí se nacházel. Nechal přinést bombu s kyslíkovou maskou, chvíli točil s ventilama, a když zjistil, že je úplně prázdná, zase ji ukrajinským aerolinkám vrátil. Z tašky vyndal svůj tlakoměr, změřil mě, zjistil, že skoro žádnéj tlak nemám, poslal letušky pro silný kafe (pro mě!) a za pár minut jsem byl zase fit. Ale ze začátku to vypadalo jak v akčním filmu.

V Kyjevě jsme měli jen dvacet minut na přestup. Když jsme poklusem proběhli odbavením, Pišta nám ten stres ještě zpestřil tím, že si u pásu s rentgenem zapomněl brašnu s fotografickým nádobíčkem. Byl to úžasnej pohled, sledovat ho, jak běží na pohyblivých schodech, který samozřejmě jedou v protisměru, rozráží dav jedoucí proti němu a krůček za krůčkem se probíjí zpátky do přízemí. Dopadlo to dobře a pět minut před odletem (za pět minut dvanáct) jsme byli odbaveni.

Když jsme se cestou do Prahy ohlíželi za tím naším výletem, shodli jsme se, že největší adrenalin jsme si užili cestou domů (hlavně kluci).

S mírným odstupem se vždy všechno jeví líp. Gruzie je krásná země, i když zdaleka už neplatí to, co o ní píšou v průvodcích. Turistů z celého světa sem jezdí mnohem víc než dřív a služby celkem fungují. Už je všude internet, spousta dobrého jídla a vína za rozumné ceny. A hlavně je tam bezpečno.

Jsem rád, že jsme to v téhle sestavě tak pěkně zvládli.

Chlapci, děkuju za společnost a těším se zase někam.

20. 10. 2017 sepsal Pavel Jim Dřengubák

